

заняття як певної естетичної події. Це шлях реалізації індивідуальних можливостей.

Зміст навчального курсу зарубіжної літератури вимагає різноманіття методів та прийомів навчання, які б у своїй сукупності сприяли процесу формування читацької компетенції студентів. Всі ці форми роботи мають максимально стимулювати активність здобувачів освіти.

Саме таку функцію активізації розвитку індивідуальності дитини виконують, зокрема, особистісно орієнтовані технології навчання.

Особистісно орієнтоване навчання – спеціально організована взаємодія, спрямована на створення оптимальних умов для стимулювання і задоволення потреб усіх його учасників, у самоактуалізації і самореалізації інтелектуального та творчого потенціалів. Сутність цього навчання добре висловив П. Каптерев: "Вивчення наук не розвиває розум, а лише проявляє його. Розум, незалежно від предмета мислення, має всі властивості, він готовий і розвинутий з самого початку свого існування, так що у вивченні наук йому залишається лише проявити себе, а не розвивати" [3, с. 48].

Ми маємо допомогти повернути дитину до книжки, допомогти їй зрозуміти, що скільки б вона не отримувала інформації із різних мас-медіа, тільки читання дає справжню насолоду від Слова, образу, Краси. Звичайно, молодь має зрозуміти, що читання – це напружена праця, але вона, коли вмієш її виконувати, приносить справжнє задоволення від спілкування з мистецтвом слова [1, с. 8].

Список література

1. Куцевол О. В. Проблеми формування педагогічної творчості вчителя. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2005. № 3. С. 5-8.
2. Павлова Л. Д. Сучасний зміст освіти: психолого-педагогічні проблеми особистісно орієнтованого навчання: навч. посіб. Луганськ, 2003. 114 с.
3. Пилипенко В.Д., Коваленко О.А. Впровадження особистісно-орієнтованих освітніх технологій у школі: навч. посіб. Запоріжжя, 2001. 120 с.

УДК 37(09)

Зайченко Н. І.

доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

ДО ПИТАННЯ ПРО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИСКУРС ПАУЛЯ БЕРГЕМАНА

Педагогічна творчість німецького педагога Пауля Бергемана (Paul Bergemann) (20.10.1862, Львувек-Шльонський – 8.10.1946, Венглінець) натепер залишається мало дослідженою. Проте у вивченні історії модерної соціальної педагогіки межі ХІХ – ХХ століть оминати науковий доробок цього освітянина не можна. Постать Пауля Бергемана була знаменною у розгортанні новітнього соціально-педагогічного дискурсу наприкінці ХІХ століття і точно – не менш значимою у становленні наукової соціальної педагогіки, ніж постать іншого німецького мислителя, всесвітньо знаного

філософа Пауля Наторпа (Paul Gerhard Natorp) (24.01.1854, Дюссельдорф – 17.08.1924, Марбург).

Ще до появи фундаментальної праці Пауля Наторпа "Соціальна педагогіка. Теорія виховання волі на основі спільності" (Штутгарт, 1899) Пауль Бергеман у статті "Соціальна педагогіка" (Die deutsche Schule, 1897) порівнював цілі індивідуальної та соціальної педагогіки. Перша, на його переконання, – прагне до виховання людини щасливою, інша – так само націлена на гармонійне розвинення усіх людських сил як основи справжнього щастя, проте в суспільстві, а в суспільство люди об'єднуються задля забезпечення [1, с. 594].

У більш ранніх публікаціях – "Просвітницький рух сучасності та школа прийдешнього" (Die Lehrerin in Schule und Haus, 1893/1894) [2], "Нова система педагогіки" (Jahrbuch des Vereins für Wissenschaftliche Pädagogik, 1894) [3], "Три фундаментальні проблеми педагогіки та їх теоретичне розв'язання" (Лейпциг, 1896) [4] викладач Єнського університету Пауль Бергеман обґрунтував значення соціальної педагогіки в розвитку модерної школи.

У фундаментальній праці "Соціальна педагогіка, викладена в основі на науковому дослідженні та з допомогою індуктивного методу, як універсальна або культурна педагогіка" (Гера, 1900) Пауль Бергеман, спираючись на методологію соціологічного позитивізму, розкривав концептуальні положення теорії освіти. У передмові автор зазначав, що прагнув "дати уявлення про сучасну теорію освіти із соціально-педагогічної точки зору" [5, с. XI].

Він стверджував, що в попередніх працях – публікаціях "Еволюціоністська етика як основа наукової педагогіки" (Вісбаден, 1894) [6], "Три фундаментальні проблеми педагогіки та їх теоретичне розв'язання" (Лейпциг, 1896) [4], "Педагогічна теорія Адама Сміта в межах системи практичної філософії" (Вісбаден, 1896) [7], "Афоризми із соціальної педагогіки" (Лейпциг, 1899) [8] – висвітлювалися питання стосовно соціальної педагогіки; проте тільки у "Соціальній педагогіці" (Гера, 1900) авторові вдалося системно викласти теорію освіти на соціально-педагогічних засадах [5, с. XI].

Так, у роботі "Еволюціоністська етика як основа наукової педагогіки" [6] Пауль Бергеман проводив ідею про те, що мораль як соціальний інстинкт, контрольований розумом, була властива вже первісним суспільствам. У "Соціальній педагогіці" [5] освітянин зосереджував увагу на виховних можливостях колективної свідомості, на шляхах прилучення людини до спільноти. Він підкреслював, що людина є часткою роду (народу), в індивідуальній свідомості (душі) виявляються особливі, етнічні, культурно-суспільні та загальні (людські) риси. Індивідуальна людина не можлива, вона – "абстрактна"; людина пов'язана з іншими та з родом (історією). Людина невіддільна від історичного контексту. "<...> що є Олександр [Македонський] без Гомера та Аристотеля, а що є Аристотель без Платона, Платон – без Сократа, Сократ – без софістів?" – розмислював педагог [5, с. 240].

Отже, найважливішим завданням соціальної педагогіки, за вченням Пауля Бергемана, має бути розвинення в людини почуття приналежності до спільноти, причетності до колективної душі та суспільного буття.

Список літератури

1. Bergemann P. Soziale Pädagogik. *Die deutsche Schule*. 1897. Jahrgang 1. P. 593–602.
2. Bergemann P. Die pädagogische Bewegung der Gegenwart und die Schule der Zukunft. *Die Lehrerin in Schule und Haus*. 1893/1894. Jahrgang 10. P. 289–297.
3. Bergemann P. Ein neues System der Pädagogik. *Jahrbuch des Vereins für Wissenschaftliche Pädagogik*. 1894. Jahrgang 26. P. 272–299.
4. Bergemann P. Die drei Fundamental-Probleme der Pädagogik und ihre theoretische Lösung. Leipzig : Klemm, 1896. 72 p.
5. Bergemann P. Soziale Pädagogik auf erfahrungswissenschaftlicher Grundlage und mit Hilfe der induktiven Methode als universalistische oder Kultur-Pädagogik dargestellt. Gera : Theodor Hofmann, 1900. 615 p.
6. Bergemann P. Die evolutionistische Ethik als Grundlage der wissenschaftlichen Pädagogik. Wiesbaden : E. Behrend, 1894. 74 p.
7. Bergemann P. Adam Smiths Pädagogische Theorien im Rahmen seines Systems der praktischen Philosophie. Wiesbaden : Behrend; 1896. 64 p.
8. Bergemann P. Aphorismen zur sozialen Pädagogik. Leipzig : Hahn, 1899. 72 p.

УДК 37.091.113:005.963]:37.014

Лунячек С. В.

аспірант кафедри освітології та інноваційної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЕБСАЙТІВ ДЛЯ ПОТРЕБ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Компетентність педагогічних працівників у створенні та використанні вебсайтів для освітньої діяльності є важливим аспектом сучасної освіти. Проведений нами аналіз свідчить, що його підгрунття можна розглянути з кількох теоретичних аспектів, а саме: цифрова грамотність, інтеграція інноваційних технологій в освітній процес, поліпшення комунікаційних навичок, спроможність до критичного мислення та удосконалення аналітичних навичок, дотримання етичних і правових норм. Ми виходимо з того, що створення вчителем персонального вебсайту для потреб освітньої діяльності – це процес розробки та ведення онлайн-ресурсу, що слугує платформою для обміну знаннями, матеріалами та ідеями. Такий сайт може включати навчальні матеріали, завдання, блоги, корисні посилання, а також інформацію про курси та події. Він сприяє взаємодії між вчителем та учнями, дозволяє організувати освітній процес більш ефективно та доступно, підвищує рівень залученості та активності учнів у навчанні. Крім того, такий вебсайт може слугувати платформою для представлення вчителем власних надбань та передового педагогічного досвіду. Частково ми розглядали це питання у попередніх роботах [1-2].

У процесі нашого дослідження ми проаналізували наукові джерела за відповідним напрямом і дійшли висновку, що не дивлячись на значну кількість публікацій на цю тематику ми не можемо стверджувати, що у вітчизняній